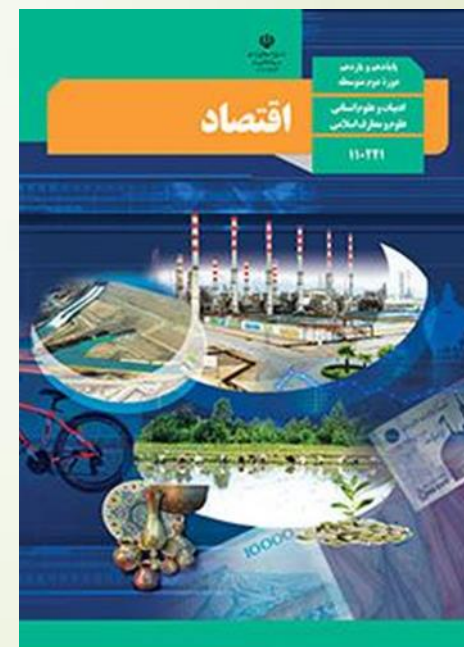

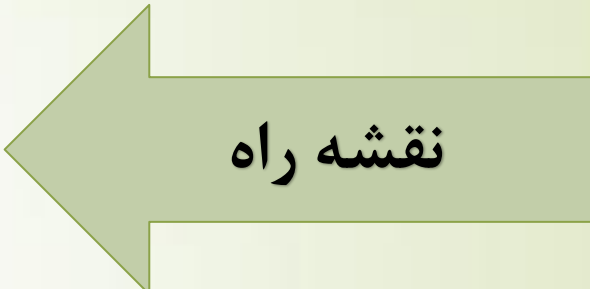
اقتصاد دهم انسانی

فصل سوم

اقتصاد رشد و پیشرفت
درس نهم

تورم و کاهش قدرت
شهرستان سیب و سوران

نقشه راه

چیستی پول و وظایف پول را بیان کنند.

- مفهوم تورم را شناسایی و نرخ تورم را محاسبه کنند.

تاثیر تورم بر کسب و کارهای اقتصادی را توضیح دهند.

پول چیست؟

شکل مبادلات در زندگی بشر عبارتند از:

مبادله با رسیدهایی که
بازرگانان و صرافان صادر
می کردند.

مبادله با فلزات گرانبها
(طلا و نقره)

مبادله با کالای
خاص

مبادله
پایا پای (تهاتری)

مبادله با اسکناس
هایی که بانک
مرکزی چاپ می
کرد.

مبادله با پول
تحریری_پول
ثبتی یا تحریری)

مبادله با پول الکترونیکی
و مجازی

مبادله پایاپایی (تهاتری):

مبادله ای که بصورت کالا به کالا انجام می شود مبادله پایاپای یا تهاتری می گویند.

این مجموعه مشکلات در مبادله پایاپای باعث شد تا بشر برای مبادلات خود از کالایی با دوام، فاسد نشدنی و قابل تقسیم به تکه های کوچک و پرترفدار استفاده کند.

افزایش هزینه های مبادلاتی در زندگی انسان

عدم تمایل هم زمان طرفین به مبادله کالا

نبود وسیله ای برای پس انداز

مشکل فقدان معیاری برای تعیین و محاسبه قیمت

مشکلات مبادله پایاپای (تهاتری)

مبادله با کالای خاص

اولین نوع پول که در مبادلات بشر مورد استفاده قرار گرفت کالا های خاصی بودند که در هر منطقه طرفدار بودند.

مزایا و معایب پول کالایی

مزایا	معایب
۱. مبادله با این کالا ها راحت تر از مبادلات پایا پای بود. ۲. مبادلات با سرعت بیشتری نسبت به مبادلات تهاتری انجام می شد.	۱. کالا ها اگر مدت زیادی بدون مصرف می شدند فاسد می شدند. ۲. این کالا ها به دلیل حجم زیاد فضای زیادی اشغال می کردند. ۳. تامین جا برای این کالا ها و هزینه نگهداری موجب زیان تولید کنندگان می شد.

کالا های طرفدار هر منطقه

پول کالایی	نام کشور
غلات	ایران
صدف	هندوستان
چای	تبت
پوست سمور	روسیه

دومین نوع پول که در مبادلات بشر مورد استفاده قرار می‌گرفت برخی از فلزات مانند طلا و نقره بود.

*این انتخاب موجب گسترش تجارت در داخل کشورها و بین ملت‌ها شد و فعالیت‌هایی از قبیل دریانوردی و حمل و نقل را رونق بخشید.

معایب پول فلزی

۱. میزان طلا و نقره در دسترس محدود بود.
۲. در مبادلات با حجم زیاد، پول وسیله پرداخت مناسبی نبود.

مزایای پول فلزی

۱. موجب گسترش تجارت در داخل کشورها و بین ملت‌ها شد.
۲. موجب رونق فعالیت‌هایی از قبیل دریانوردی و حمل و نقل شد.
۳. فساد ناپذیر و حجم کمی داشت.
۴. حمل و نقل بسیار ساده بود.

بدلیل مشکلات دادوستد با طلا و نقره کم کم عده ای از بازرگانان در معاملات خود رسیدی صادر می کردند که بیانگر بدهی آنها بود.

مردم عادی هم با سپردن طلا و نقره خود نزد صرافان معتبر از آن ها رسید گرفته و در معاملات خود از آن استفاده می کردند.

*این رسید ها نخستین اسکناس ها بودند که پشتوانه آنها طلا و نقره ای بود که نزد صرافان و بازرگانان نگهداری می شد.

دو عامل باعث شد که دولت ها چاپ و انتشار اسکناس را بر عهده بگیرند:

1. سو استفاده برخی از صرافان از اعتماد مردم
2. تعداد زیاد رسید های کاغذی و صرافی ها مشکلاتی را در اعتبار سنجی بوحود آورده بود.

پول الکترونیکی

انقلاب دیجیتال و افزایش سرعت مبادلات باعث پیدایش پول الکترونیکی و مجازی شد.

پول الکترونیکی قابل ثبت در کارت های بانکی و قابل انتقال در شبکه های ارتباطی خرید و فروش و انتقال دارایی را بسیار آسان کرده است.

بیت کوین: یکی از پول های الکترونیکی نوظهور است.

پول ثبتي يا تحريري

با گسترش ارتباطات، بانک ها فعالیت خود را گسترش دادند و نقل و انتقالات اسکناس هم دشوار شد در این میان یکی از خدمات بانک ها چک بود.

در معاملاتی که با **چک** انجام می شود پول نقد بین افراد رد و بدل نمی شود بلکه بانک موجودی حسابی را کاهش و موجودی حسابی را افزایش می دهد.

*چون افراد خودشان مبلغ چک را می نویسند به آن **پول ثبتي يا تحريري** گفته می شود.

منظور از **پشتوانه پول** اطمینانی است که مردم به ارزش پول در مبادلات دارند.

پشتوانه	نوع پول
طلا و نقره موجود در خود پول	فلزی (طلا و نقره)
شمش های طلا و جواهرات نزد صرافان	کاغذی
قدرت اقتصادی کشور	پول های فلزی، کاغذی، ثبتي و الکترونيکی امروزي

وظایف پول

توضیحات	وظایف پول
افراد در مبادلات خود پول را می پذیرند، زیرا می دانند در مبادلات بعدی نیز افراد آن را خواهند پذیرفت. نقش اصلی پول آسان سازی مبادلات است	وسیله ای برای پرداخت در مبادلات
با پول می توان ارزش کالاها را مشخص کرد و سپس ارزش نسبی آنها را با هم مقایسه کرد. عملاً پول کار خرید و فروش کالاهای مختلف و تبدیل قیمت ها را آسان می کند. واحد پول کشورها: اتحادیه اروپا: یورو، آمریکا: دلار، ایران ریال (تومان)	وسیله سنجش ارزش
برخی نیازها در طول زمان پیش می آیند و فرد همواره مقداری پول را برای رفع نیازهای آینده خود نگهداری می کند. علاوه بر این برخی هزینه ها غیرقابل پیش بینی هستند که در موقعیت خاص بوجود می آیند.	وسیله پس انداز و حفظ ارزش
در صورتی که پول بتواند حفظ ارزش کند می تواند وسیله مناسبی برای پرداخت آینده نیز باشد. خرید اقساطی و رد و بدل کردن حواله های بانکی از همین نوع است.	وسیله پرداخت آینده

حجم کل پول در کشور، نقدینگی آن کشور محسوب می شود.

محاسبه
نرخ تورم

برای اندازه گیری تورم از شاخص قیمت مصرف بهر می برند. برای تشکیل شاخص قیمت (CPI کننده) مصرف کننده ها، دولت ها معمولا یک سبر بازار یعنی بسته ای از کالا های گوناگون را عموم مصرف کنندگان احتمالا خریداری می کنند. در نظر می گیرند. مثلا اگر در طول یک نیز ۱۰ درصد CPI دوره سبد ۱۰ درصد افزایش داشته باشد افزایش دارد.

تورم

به افزایش در سطح عمومی قیمت ها تورم گفته می شود.
نرخ تورم: به درصد افزایش سالانه سطح عمومی قیمت ها گفته می شود.
مثلا: اگر قیمت کالا نسبت به سال قبل ۲۰ درصد افزایش یافته باشد یعنی ما نسبت به سال قبل تورم ۲۰ درصدی داریم و این به معنای این است که قدرت خرید ما ۲۰ درصد کاهش یافته است.

فرمول نرخ محاسبه تورم

$$Cpi = \frac{\text{معین (سال) هزینه سبد بازار در ماه - قبل (سال) هزینه سبد بازار در ماه}}{\text{قبل (سال) هزینه سبد در ماه}} \times 100$$

(سال معین)

پیامدهای تورم:

تورم بر رفاه مردم و امنیت اقتصادی آنها تاثیر منفی دارد.

تولید کنندگان:

۱- نمی تواند پیش بینی درستی از آینده قیمت ها در بازار داشته باشد.

۲- تولید و خرید و فروش کالاها با مشکلات زیادی روبرو می شود.

مصرف کنندگان:

۱- با کاهش قدرت خرید پولشان مواجه می شود.

۲- بر روی رفاه آنها تاثیر منفی دارد.

علل تورم و
نقش دولت

راهکار دولت	علت ایجاد تورم
میزان عرضه کالا را افزایش می دهد. برای این کار ظرفیت های تولیدی را افزایش می دهد یا از طریق افزایش واردات، بازار را تنظیم می کند.	ناابرابری عرضه و تقاضای کل در اقتصاد
کنترل میزان نقدینگی	ناهماهنگی میان افزایش نقدینگی در کشور با افزایش تولید
اجرای سیاست های پولی	نوسانات نرخ ارز

سیاست هایی که دولت از طریق بانک مرکزی برای مدیریت حجم نقدینگی و حفظ ارزش پول اعمال می کند.

سیاست های
پولی

افزایش نقدینگی در گردش (سیاست پولی انبساطی)

کاهش نقدینگی در گردش
(سیاست پولی انقباضی)

سیاست بازار باز: برای کنترل تورم و تنظیم نقدینگی در گردش بکار می رود، بانک مرکزی با فروش اوراق مشارکت بطور مستقیم از مقدار نقدینگی در دست مردم می کاهد یا با خرید اوراق مشارکت نقدینگی بیشتری به جامعه تزریق می کند.